

Przepisy wykonywania lotu z widocznością (VFR)

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 z dnia 26 września 2012 r. ustanawiające wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej/ Commission Implementing Regulation (EU) No 923/2012 of 26 September 2012 laying down the common rules of the air and operational provisions regarding services and procedures in air navigation

(...)

SEKCJA 5

Warunki meteorologiczne dla lotów z widocznością (VMC), przepisy wykonywania lotu z widocznością (VFR), loty specjalne VFR i przepisy wykonywania lotów według wskazań przyrządów (IFR)

SERA.5001 Minima widzialności i odległości od chmur w VMC

Minima widzialności i odległości od chmur w VMC są zawarte w tabeli S5-1.

Tabela S5-1			
Zakres wysokości bezwzględnej	Klasa przestrzeni powietrznej	Widzialność w locie	Odległość od chmur
Na poziomie 3 050 m (10 000 ft) AMSL i powyżej	A B C D E F G	8 km	Pozioma – 1 500 m Pionowa – 300 m (1 000 ft)
Poniżej 3 050 m (10 000 ft) AMSL i powyżej 900 m (3 000 ft) AMSL lub powyżej 300 m (1 000 ft) nad terenem – w zależności od tego, która z tych wartości jest większa	A B C D E F G	5 km	Pozioma – 1 500 m Pionowa – 300 m (1 000 ft)
Na i poniżej 900 m (3 000 ft) AMSL lub 300 m (1 000 ft) nad terenem – w zależności od tego, która z tych wartości jest większa	A B C D E	5 km	Pozioma – 1 500 m Pionowa – 300 m (1 000 ft)
	F G	5 km	Z dala od chmur i z widocznością powierzchni ziemi

SERA.5005 Przepisy wykonywania lotu z widocznością

- a) Z wyjątkiem lotów specjalnych VFR loty VFR są wykonywane tak, aby statek powietrzny leciał przy widzialności i w odległości od chmur równej lub większej niż wartości określone w tabeli S5-1.
- b) Z wyjątkiem sytuacji, gdy organ kontroli ruchu lotniczego udzieli specjalnego zezwolenia, w lotach VFR nie startuje się ani nie ląduje na lotnisku znajdującym się w strefie kontrolowanej, nie wchodzi się do strefy ruchu lotniskowego lub w krąg nadlotniskowy, gdy podane warunki meteorologiczne na tym lotnisku nie spełniają poniżej wymienionych wartości minimalnych:
  - 1) pułap chmur jest niższy niż 450 m (1 500 ft); lub
  - 2) widzialność przy ziemi jest mniejsza niż 5 km.
- c) Jeżeli właściwy organ wyda odpowiednie przepisy, loty VFR mogą być wykonywane w nocy pod warunkiem stosowania się do następujących wymogów:
  - 1) jeżeli lot nie będzie przebiegał tylko w sąsiedztwie lotniska, plan lotu przedstawia się zgodnie z przepisami zawartymi w SERA.4001 lit. b) pkt 6;
  - 2) o ile jest to możliwe, operatorzy lotów nawiązują i utrzymują dwukierunkową łączność radiową na odpowiednim kanale komunikacyjnym ATS;
  - 3) stosowane są wartości minimalne widzialności VMC i odległości od chmur określone w tabeli S5-1, z następującymi wyjątkami:
    - (i) pułap chmur nie może wynosić mniej niż 450 m (1 500 ft);
    - (ii) z wyjątkiem sytuacji określonych w lit. c) pkt 4, nie mają zastosowania przepisy dotyczące ograniczonej widzialności w locie, określone w tabeli S5-1 lit. a) i b);
    - (iii) w klasach przestrzeni powietrznej B, C, D, E, F i G, na wysokości równej lub mniejszej niż 900 m (3 000 ft) nad średnim poziomem morza (MSL) lub 300 m (1 000 ft) nad terenem, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pilot stale utrzymuje kontakt wzrokowy z ziemią;
    - (iv) w przypadku śmigłowców w klasach przestrzeni powietrznej F i G, na wysokości równej lub mniejszej niż 900 m (3 000 ft) nad MSL lub 300 m (1 000 ft) nad terenem, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, widoczność w locie powinna wynosić co najmniej 3 km, pod warunkiem że pilot stale utrzymuje kontakt wzrokowy z ziemią i taką prędkość manewrową, która umożliwia zauważenie w porę innego ruchu lub przeszkód, aby uniknąć kolizji; oraz
    - (v) dla terenów górskich właściwy organ może określić wyższe wartości minimalne widzialności VMC i odległości od chmur;
  - 4) w szczególnych przypadkach, takich jak loty medyczne, działania poszukiwawcze i ratunkowe oraz działania gaśnicze, zezwolenie dla śmigłowców może zostać wydane przy wartościach minimalnych pułapu chmur, widzialności i odległości od chmur niższych od określonych w pkt 3;
  - 5) z wyjątkiem przypadków, gdy jest to konieczne ze względu na start lub lądowanie albo gdy zostało udzielone specjalne zezwolenie przez właściwy organ, lot VFR w nocy jest

- wykonywany na poziomie odpowiadającym co najmniej minimalnej bezwzględnej wysokości lotu ustanowionej przez państwo, nad którego terytorium wykonywany jest przelot, a gdy nie jest ona ustalona, lot ten jest wykonywany:
- (i) nad terenem wyżynnym lub nad obszarami górskimi – na poziomie co najmniej 600 m (2 000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 8 km od przypuszczalnej pozycji statku powietrznego;
  - (ii) nad terenem innym niż wymieniony w ppkt (i) – na poziomie co najmniej 300 m (1 000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 8 km od przypuszczalnej pozycji statku powietrznego.
- d) Z wyjątkiem sytuacji, w której właściwy organ udzielił zezwolenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 730/2006, loty VFR nie mogą być wykonywane:
- 1) powyżej FL 195;
  - 2) z prędkościami okołodźwiękowymi lub naddźwiękowymi.
- e) Nie można udzielić zezwolenia na lot VFR powyżej FL 285, jeżeli powyżej FL 290 stosowane jest minimum separacji pionowej 300 m (1 000 ft).
- f) Z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to konieczne ze względu na start lub lądowanie lub gdy uzyskano zezwolenie właściwego organu, lot VFR nie jest wykonywany:
- 1) nad gęstą zabudową dużych miast, miasteczek, osiedli lub nad zgromadzeniem osób na wolnym powietrzu na wysokości względnej mniejszej niż 300 m (1 000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 600 m od statku powietrznego;
  - 2) nad terenem innym niż wymieniony w pkt 1 na wysokości względnej mniejszej niż 150 m (500 ft) nad lądem lub wodą, lub 150 m (500 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 150 m (500 ft) od statku powietrznego.
- g) Jeżeli w zezwoleniach kontroli ruchu lotniczego nie wskazano inaczej lub właściwy organ nie określił inaczej, loty VFR w przelotach poziomych wykonywanych powyżej 900 m (3 000 ft) nad ziemią lub wodą, lub na wyższym poziomie określonym przez właściwy organ, są wykonywane na poziomie przelotu odpowiednim dla danej linii drogi zgodnie z tabelą poziomów przelotu zamieszczoną w dodatku 3.
- h) Loty VFR są wykonywane zgodnie z przepisami sekcji 8:
- 1) gdy są wykonywane w przestrzeniach powietrznych klasy B, C i D;
  - 2) gdy stanowią część ruchu lotniskowego na lotniskach kontrolowanych; lub
  - 3) gdy są wykonywane jako loty specjalne VFR.
- i) Jeżeli lot VFR jest wykonywany w obrębie lub do obszarów wyznaczonych przez właściwy organ, lub wzdłuż tras wyznaczonych przez ten organ, zgodnie z przepisami zawartymi w SERA.4001 lit. b) pkt 3 lub 4, utrzymywany jest stały nasłuch na właściwym kanale łączności fonicznej powietrze-ziemia i, gdy zachodzi taka potrzeba, jego pozycja jest zgłaszana organowi służb ruchu lotniczego zapewniającemu służbę informacji

powietrznej.

- j) Statek powietrzny wykonujący lot zgodnie z przepisami wykonywania lotu z widocznością, który zamierza przejść do lotu wykonywanego według wskazań przyrządów:
- 1) jeżeli plan lotu został przedstawiony, podaje konieczne zmiany, jakie mają być wprowadzone w jego bieżącym planie lotu; lub
  - 2) zgodnie z wymogiem zawartym w SERA.4001 lit. b) przedstawia plan lotu właściwemu organowi służb ruchu lotniczego tak szybko, jak jest to możliwe, aby otrzymać zezwolenie przed rozpoczęciem lotu IFR w przestrzeni powietrznej kontrolowanej.

SERA.5010 Loty specjalne VFR w strefach kontrolowanych

Wykonywanie lotów specjalnych VFR w strefie kontrolowanej może być dozwolone pod warunkiem uzyskania zezwolenia ATC. Z wyjątkiem sytuacji, w których właściwy organ zezwoli na loty śmigłowców w przypadkach szczególnych, takich jak loty medyczne, działania poszukiwawcze i ratunkowe i działania gaśnicze, obowiązują następujące warunki dodatkowe:

- a) w przypadku pilota:
- 1) z dala od chmur i z widzialnością terenu;
  - 2) widzialność w locie jest nie mniejsza niż 1 500 m, a w przypadku śmigłowców – nie mniejsza niż 800 m;
  - 3) z prędkością przyrządową (IAS) 140 kts lub mniejszą, dającą wystarczającą możliwość dostrzeżenia pozostałego ruchu i wszelkich przeszkód w celu uniknięcia kolizji; oraz
- b) w przypadku ATC:
- 1) wyłącznie w ciągu dnia, chyba że właściwy organ w zezwoleniu ustali inaczej;
  - 2) widzialność przy ziemi jest nie mniejsza niż 1 500 m, a w przypadku śmigłowców – nie mniejsza niż 800 m;
  - 3) pułap chmur jest nie niższy niż 180 m (600 ft).

SERA.5015 Przepisy wykonywania lotów według wskazań przyrządów – przepisy dotyczące wszystkich lotów IFR

a) Wyposażenie statku powietrznego

Statek powietrzny powinien być wyposażony w odpowiednie przyrządy oraz urządzenia nawigacyjne właściwe dla planowanej trasy przelotu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami o działalności lotniczej.

b) Minimalne poziomy

Z wyjątkiem przypadków, gdy jest to konieczne ze względu na start lub lądowanie albo gdy zostało udzielone specjalne zezwolenie przez właściwy organ, lot IFR jest wykonywany na

poziomie odpowiadającym co najmniej minimalnej bezwzględnej wysokości lotu ustanowionej przez państwo, nad którego terytorium wykonywany jest przelot, a gdy nie jest ona ustalona, lot ten jest wykonywany:

- 1) nad terenem wyżynnym lub nad obszarami górskimi – na poziomie co najmniej 600 m (2 000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 8 km od przypuszczalnej pozycji statku powietrznego;
- 2) nad terenem innym niż wymieniony w pkt 1) – na poziomie co najmniej 300 m (1 000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 8 km od przypuszczalnej pozycji statku powietrznego.

c) Przejście z lotu IFR do lotu VFR

- 1) Statek powietrzny zamierzający przejść z lotu wykonywanego zgodnie z przepisami dla lotów wykonywanych według wskazań przyrządów do lotu wykonywanego zgodnie z przepisami wykonywania lotu z widocznością powiadamia odpowiedni organ służb ruchu lotniczego, że anuluje lot IFR oraz podaje zmiany, jakie należy wprowadzić do jego bieżącego planu lotu.
- 2) Gdy statek powietrzny wykonuje lot zgodnie z przepisami dla lotów wykonywanych według wskazań przyrządów w warunkach meteorologicznych dla lotu z widocznością lub napotka takie warunki, to nie anuluje swojego planu lotu IFR, jeżeli nie przewiduje i nie zamierza kontynuować lotu przez dłuższy okres w stabilnych warunkach meteorologicznych dla lotu z widocznością.

SERA.5020 Przepisy dotyczące wykonywania lotów IFR w przestrzeni powietrznej kontrolowanej

- a) Loty IFR w przestrzeni powietrznej kontrolowanej są wykonywane zgodnie z przepisami zawartymi w sekcji 8.
- b) Lot IFR w przestrzeni powietrznej kontrolowanej odbywa się na poziomie przelotu wybranym z tabeli poziomów przelotu zamieszczonej w dodatku 3, chyba że za zezwoleniem organu ATS wykorzystywane są techniki wznoszenia się między dwoma poziomami lub ponad poziom. Zawarte w tej tabeli uzależnienie poziomów od linii drogi nie obowiązuje, jeżeli w zezwoleniach kontroli ruchu lotniczego stwierdzono inaczej, lub jeżeli tak postanowił właściwy organ w zbiorze informacji lotniczych.

SERA.5025 Przepisy dotyczące wykonywania lotów IFR poza przestrzenią powietrzną kontrolowaną

a) Poziomy przeloty

Lot IFR wykonywany jako przelot poza przestrzenią powietrzną kontrolowaną odbywa się na poziomie przelotu odpowiednim dla jego linii drogi, jak podano w tabeli poziomów przelotu zamieszczonej w dodatku 3, chyba że właściwy organ określi inne ustalenia dla lotów wykonywanych na poziomie do 900 m (3 000 ft) nad średnim poziomem morza.

b) Łączność

W locie IFR wykonywanym poza przestrzenią powietrzną kontrolowaną, ale w obrębie lub do obszarów wyznaczonych przez właściwy organ, lub wzdłuż tras wyznaczonych przez ten

organ, zgodnie z przepisami zawartymi w SERA.4001 lit. b) pkt 3 lub 4, utrzymywany jest nasłuch na właściwym kanale łączności fonicznej powietrze-ziemia i, gdy zachodzi taka potrzeba, nawiązywana jest dwukierunkowa łączność z organem służb ruchu lotniczego zapewniającym służbę informacji powietrznej.

c) Meldunki pozycyjne

Pilot dowódca statku powietrznego wykonującego lot poza przestrzenią kontrolowaną, od którego właściwy organ wymaga utrzymywania nasłuchu na odpowiednim kanale łączności fonicznej powietrze-ziemia i nawiązywania, w razie potrzeby, dwukierunkowej łączności z organem służb ruchu lotniczego zapewniającym służbę informacji powietrznej, przekazuje meldunki pozycyjne w sposób określony w SERA.8025 dla lotów kontrolowanych.